

VETOOMUS VAIKUTTAA VAMMAISTEN OIKEUKSIEN PUOLESTA

Hei Vantaan ja Keravan aluehallituksen päättäjä,

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on laadittu ohjeet vammaispalvelulain mukaisten palvelujen myöntämisperusteista. Asian valmistelussa ohitettiin vammaisneuvoston huomiot. Aluehallitus on luottamustoimea velvoittavan vastuunsa nojalla hyväksynyt nämä soveltamisohjeet 21.1.2025.

Ohjeet ovat lähtökohtaisesti laittomat ja loukkaavat vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksia estäen yhdenvertaisen osallisuuden suhteessa vammattomiin kuntalaisiin.

Ohjeissa mm. henkilökohtaisen avun palvelu rajataan pääsääntöisesti arkisin ajalle 8–18. Vammaispalvelulaissa on säädetty, että henkilökohtaisen avun palvelua on myönnettävä yksilöllistä tarvetta vastaava määrä. Yksilöllinen tarve voi tarkoittaa palvelua sunnuntaiaamuna klo 7–12. Soveltamisohjeen liikkumisen tuen myöntämisen perusteissa sanotaan näin: "Oman elämän kannalta merkittävällä kunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa vammaisella asiakkaalla on välttämättä tarve käydä toistuvasti." Tässä ohje asettaa lakiin perustumattoman lisäedellytyksen palvelulle eli tarpeen tulisi olla välttämätön. Samoin kuljetuspalveluohjeessa, jolla ei pitäisi asettaa myöntämisperusteisiin nähden lisäkriteerejä/tiukennuksia, sanotaan, että vakiotaksioikeus on vain työ- ja opiskelumatkoilla. Ohjeissa on myös muita ilmeisiä ristiriitoja suhteessa lakiin.

Koska ohje julkisena asiakirjana toimii samalla informaationa kuntalaisille lakiin perustuvista palveluista, on päättäjiä syytä muistuttaa viranomaisen toiminnan lakisidonnaisuusvaatimuksesta. Vammaispalvelulaki määrittää erityispalvelut henkilöille, joiden perusoikeuksien toteutuminen on kiinni erityispalvelun toimivuudesta. Myös soveltamisohjeiden perusoikeusluonne on korostunut.

Aluehallituksen hyväksymästä soveltamisohjeesta on jätetty kaksi muutosvaatimusta. Lisäksi on vaadittu soveltamisohjeiden palauttamista kokonaisuudessaan valmisteluun.

Vetoomuksellamme tuemme näiden muutosvaatimusten hyväksymistä ja puolustamme yhdessä vammaisten henkilöiden oikeutta syrjimättömyyteen. Vammaisneuvosto on tekemässä asiasta kantelua.

Vetoamme nyt Sinuun vammaispalvelujen soveltamisohjeiden palauttamiseksi sellaiseen valmisteluun, johon vammaiset henkilöt tullaan osallistamaan YK:n vammaissopimuksen ja hyvinvointialuelain mukaisesti. Ja pyydämme Sinua luottamustoimessasi puolustamaan avoimesti ihmisoikeuksien toteutumista. Luottamus osoitetaan käytännön päätöksenteossa, ei ainoastaan vaalipuhein.

Vantaalla 15.4.2025

Kristiina Mäkelä,

Vakehyvan vammaisneuvoston puheenjohtaja

Eeva Pitkänen,

Vantaan vammaisneuvoston puheenjohtaja

Yodit Melaku,

Kynnys ry, Vantaan vammaisneuvoston jäsen

Lisätietoja:

Kristiina Mäkelä Vakehyvan vammaisneuvoston puheenjohtaja
kristiina.makela@elisanet.fi